

VALENTÍ I PETIT, HELENA (Barcelona, 1940-1990). Novel·lista. Filla d'Eduard Valentí, estudià filosofia i lletres a la Universitat de Barcelona. El 1962, en obtenir el lectorat d'espanyol a Cambridge, s'exilià voluntàriament a Anglaterra, on de primer treballà en diverses universitats i després buscà en la traducció el mitjà de vida. Estudià a les universitats de Durham i de Cambridge, on es doctorà amb una tesi sobre els germans Machado. Traduí al castellà, autors i autores d'èpoques, llengües, gèneres i estils tan diversos com William Blake, Marilyn French, **Charlotte Perkins Gilman**, Nicholas Guild, **Patricia Highsmith**, Horaci, Najib Mahfuz, I. A. Richards, Harold Robbins, Bernice Rubens, Roger T. Taylor, **Evelyn Waugh** i Doris Lessing, de la qual traslladà *El cuaderno dorado* (1978), l'obra més apreciada i popular de l'autora i punt de referència de la traductora, que en part la conduí a la literatura de creació. De retorn a Catalunya, el 1974, decidí compaginar la traducció amb la narrativa: *L'amor adult* (1977), *La solitud d'Anna* (1981), *La dona errant* (1986) i *D'esquena al mar* (1991) versen sobre la dona, les relacions amb ella mateixa i amb el món, els sentiments d'irritació, la fugida, l'estoïcisme contemporani; la majoria de les seves traduccions al català, també. La seduïren la prodigiosa capacitat de trencar mites de Virgínia Woolf, de qui traduí *Al far* *Una cambra pròpia*, i el lliurament vital i literari de Katherine Mansfield, de qui traslladà *Un home casat i altres crueltats* i *La garden party i altres contes* (tretze dels quinze que conformen el recull: el 1937 Josep Ros- Artigues¹ ja havia publicat "A la badia" i "La garden party"). També girà la novel·la històrica *Jo, Claudi*, de Robert Graves, i la novel·la d'intriga *El factor humà*, de Graham Greene, els personatges de les quals, sovint complexos i turmentats, són sotmesos, com els de les mateixes novel·les de Valentí, a una introspecció psicològica minuciosa. Els anys vuitanta traduí *El rodamon*, del filòsof libanès Kahlil Gibran, i féu una breu incursió en la narrativa per a joves a *L'home que va vendre la lluna*, de Robert A. Heinlein, i *Kernok, el pirata*, d'Eugène Sue. El mateix any de la seva mort, el 1990, sortí a llum un recull de narracions de dones viatgeres, *Viatges indiscrets*, editat per Lisa St. Aubin l'any abans. Per a Valentí traduir Lessing fou l'inici del viatge, un viatge insondable en el qual experimentà els vincles simbiòtics de l'escriptura i la traducció. [Pilar Godayol]

GIBRAN, Kahlil. *El rodamon*. Barcelona: Aquari, 1983.

WOOLF, Virgínia. *Al far*. Barcelona: Proa, 1984.

MANSFIELD, Katherine. *Un home casat i altres crueltats*. Barcelona: Laertes, 1984.

WOOLF, Virgínia. *Una cambra pròpia*. Barcelona: Grijalbo, 1985.
GRAVES, Robert. *Jo, Claudi*. Barcelona: Edhasa, 1986.
HEINLEIN, Robert A. . *L'home que va vendre la lluna*. Barcelona: Laia, 1986.
SUE, Eugène. *Kernok, el pirata*. Barcelona: Laia, 1986.
GREENE, Graham. *El factor humà*. Barcelona: Edhasa, 1988.
MANSFIELD, Katherine. *La garden party i altres contes*. Barcelona: Edicions 62, 1989. [Amb J. Ros-
Artigues]
AUBIN DE TERRÁN, Lisa St. (ed.). *Viatges indiscrets*. Barcelona: Edicions de l'Eixample, 1990.

GODAYOL, Pilar "Helena Valentí, fúria i traducció". *Quaderns. Revista de Traducció* 13 (2006), p.
87-93.
PESSARRODONA, Marta "Cap a una genealogia de dones traductores: Helena Valentí". A: *Àlbum
Helena Valentí*. Barcelona: PEN Català, 2005, p. 16-18.